

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer: 2010-0206

Klageren: XX og YY
2690 Karlslunde

Indklagede: DSB S-tog A/S

Klagen vedrører: 2 kontrolafgifter på hver 750 kr. for at rejse på børneklippekort.

**Ankenævnets
sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Bjarne Lindberg Bak
Ingrid Dissing
Claus Jørgensen
Torben Steenberg

SAGSFREMSTILLING:

Klageren reklameret til indklagede: Første gang den 30. marts 2010.

Klagegebyr modtaget i ankenævnet: 28. og 29. juni 2010.

Sagens omstændigheder: Klagerne havde ved en tidligere lejlighed været i København med deres to børnebørn, hvor de købte og stemplede henholdsvis et 2-zoners børne- og et voksenklippekort.

Den 26. marts 2010 skulle klagerne på ny til København, men medbragte ved en fejl klippekortet beregnet til børn, som de stemplede i zone 01 for at rejse med S-tog linje A. Ved kontrol af deres rejsehjemmel blev de hver pålagt en kontrolafgift på 750 kr.

Klagerne rettede efterfølgende henvendelse til DSB Kundecenter og anmodede om annullering af kontrolafgifterne henset til, at den fejlagtige stempling alene havde medført et tab på 13 kr. for DSB S-tog, og at der var et misforhold mellem dette beløb og kontrolafgifterne på i alt 1.500 kr. for en fejl, der skyldtes uheldige omstændigheder. Klagerne bemærkede, at bagsiden af indbetalingskortet alene nævnte bevidst undladelse af at købe billet eller rene forglemmelser.

DSB Kundecenter fastholdt i brev af 19. april 2010 kontrolafgifterne og anførte, at prisen for en rejse stort set bliver den samme, når voksne stempler to gange på et børneklippekort, men at rabatten blev opnået allerede ved køb af 5 rejser og ikke ved 10, som rabatsystemet byggede på. DSB henviste videre til, at der på samtlige perroner er opsat skilte med advarsel om, at det koster 750 kr.

at rejse uden gyldig billet, og at man ikke vurderer, om passageren har til hensigt at snyde eller ej men alene om der er forevist gyldig billet.

Klageren gjorde herefter gældende, at afgørelsen ikke overholdt de forvaltningsmæssige krav til en afgørelse, da lovgivning ikke var nævnt eller hvad, der var lagt vægt på i afgørelsen. DSB fremsendte herefter sine forretningsbetingelser og anførte, at kontrolafgifterne var udstedt efter gældende regler.

PARTERNES KRAV OG BEGRUNDELSER:

Klageren: Ønsker principalt begge kontrolafgifter annulleret og subsidiært den ene annulleret og har til støtte herfor gjort gældende,

at der ikke som nævnt bag på indbetalingskortet er tale bevidst undladelse af at købe billet eller bare en forglemmelse, hvorfor kontrolafgifterne er opkrævet uden grund og skal frafalde,

at DSB skriver, at der på samtlige perroner er opsat skilte med advarsel om, at det koster 750 kr. at rejse uden gyldig billet eller kort, men klagerne har været på Karlslunde Station og på skiltet står: "Rejs ikke med S-tog uden billet eller kort, det koster 750 kr. i kontrolafgift". Der står således ikke noget om "gyldig", og det er i overensstemmelse med bagsideteksten på indbetalingskortet, hvoraf det fremgår at personalet ikke skal vurdere, om der bevidst er undladt at købe billet eller, om det bare er en forglemmelse. Der synes således ikke at være hjemmel til rent automatisk at idømme folk kontrolafgifter, da der ser ud til at være tilfælde, hvor kontrolafgiften ikke lovligt kan pålignes,

at DSB fortsat ikke givet de ønskede oplysninger om regelgrundlag og hvad der er lagt vægt på i afgørelsen men har alene henvist til sine forretningsbetingelser. Her er der en henvisning til EU Forordning 1371/2007 af 23. oktober 2007. Men en forordning er klagerne bekendt kun lov i Danmark, hvis Folketinget har omsat forordningen til dansk lov. Forretningsbetingelser har iøvrigt ikke retslig gyldighed uden en lovmæssig baggrund, når der er tale en statsvirksomhed,

at det ser ud som om DSB er mere interesseret i 1.500 kr. end et godt forhold til deres kunder, som alle uforvarende kan komme til at betale et ikke ubetydeligt beløb, selvom de ikke har haft til hensigt at unddrage sig betaling. Ved deres vægring til at give de oplysninger, som borgerne har krav på, skærer DSB alle over en kam. Forvaltningsmæssigt er dette ikke lovligt, da hver enkelt sag skal bedømmes på sit eget grundlag. Man tør jo efterhånden dårligt anvende offentlige transportmidler af frygt for at blive idømt tårnhøje afgifter, selv ved den mindste fejltagelse. Er det virkeligheden i 2010 i retssamfundet Danmark,

at subsidiært kan DSB højst opkræve én kontrolafgift, da der blev stemplet 2 gange, hvorfor der er betalt mere, end hvis der havde været stemplet én gang på et voksenkort,

at DSB's påstand om, at der er en markant forskel på et voksenkort og et barnekort ikke er korrekt, idet den samme blå farve bruges på begge kort, og begge har også samme basisfarve (baggrundsfarve). Hertil kommer, at der er den samme tydelige markering af et stort 2-tal på begge kort, og bolsjestrøberne på børnekortet, som DSB beskriver, er i hvert fald ikke røde og hvide, som er den normale betegnelse for bolsjestrøber. Strøberne er i blålige nuancer,

at det ikke er korrekt, at der ikke er betalt for to voksne personers rejse, idet prisen for et klip på et voksenkort er 13,50 kr., og prisen for et klip på et børnekort er 7,00 kr. Da der er klippet to gange på børnekortet, er der altså betalt 14,00 kr., hvilket er 0,50 kr. mere end nødvendigt for een voksen person. Der er således betalt for mindst een voksen,

at Takstsystemet i Hovedstadsområdet er indviklet. Der sælges 3 forskellige typer kort i en serie til voksne og en serie til børn, og kortene kan kombineres på forskellig vis. Der er vist 99 forskellige zoner, og antallet af zoner mellem to destinationer kan afhænge af, om man rejser den ene vej eller den anden vej. Billedet er altså temmelig broget. Det er vel også derfor, at DSB alene på stationerne siger, at hvis man rejser uden kort eller billet, så skal man betale kontrolafgift, og ikke som DSB skriver, at det skal være gyldig billet eller kort,

at klagerne er forarget over, at et selskab kan fastsætte regler, der betyder, at selv den mindste ubetydelige fejl betyder opkrævning af en kontrolafgift, som er ca. 15% af en udbetalt folkepension. Havde det været en bøde, kunne en person med ringe indtægt have fået nedsat bøden til det halve. DSB nyder da godt af, at de ikke skal have kontrolapparater ved alle stationer, så borgerne er jo ikke de eneste, som har fordel af systemet. DSB forlanger jo på det nærmeste, at man inden rejsen påbegyndes nærlæser deres forretningsbetingelser, samt alle de regler og bestemmelser, der måtte være fastsat om brug af klippekort. Deres opslag på perronerne om kontrolafgifter er i hvert fald ikke i overensstemmelse med deres forretningsbetingelser, men det er vel også bare en ubetydelig fejl. En voksen må åbenbart ikke klippe 2 gange på et børnekort for at betale rejsen, men et barn må godt klippe det halve antal gange på et voksenkort for at betale rejsen. Hvor er logikken?

Indklagede: Fastholder kravet om betaling af kontrolafgiften og har til støtte herfor gjort gældende,

at klagerne ikke for to voksne personers rejse ved at benytte et børneklippekort,

at der er markant forskel på børne- og voksenklippekort, idet den farvede baggrund på et børneklippekort er skråstribet (bolsjestrøbet),

at passagerer, der træffes i S-toget uden tilstrækkelig gyldig billet, får udstedt en kontrolafgift på 750 kroner. Det vurderes ikke, hvorvidt en passager forsøger at snyde eller ej. Kontrolafgiftens størrelse er ens for alle, og gradueres ikke i forhold til, om man har gyldig billet eller kort til noget af rejsen, eller helt mangler billet eller kort,

at passagerer skal selv kontrollere deres billet eller klippekort ved stemping, da det er passagerens eget ansvar at være i besiddelse af gyldig billet eller kort. Denne grundregel er en forudsætning for det selvbetjenings-system der gælder for rejser med kollektiv transport i Hovedstadsområdet,

at der henvises til ankenævnets tidligere afgørelse i sag nr. 2010-0037,

at klagerens indsigelse er behandlet efter gældende regler, hvor der lægges vægt på, at alle kundeforhold skal håndteres efter et ensartet regelsæt. Sagsbehandlingen bygger på den hovedregel, at kunden selv er ansvarlig for at være i besiddelse af fuld gyldig billet eller kort, herunder sørge for at benytte den korrekte type klippekort,

at det beklages, at der ikke tidligere i sagen er blevet informeret om lovgrundlaget for udstedelse af kontrolafgifter. Disse bestemmelser er nu tilsendt klagerne,

at hvis DSB accepterede, at man som voksen kunne klippe to gange på et børnekort, ville kunden opnå klippekortsrabat dobbelt så hurtigt, som hvis man havde købt et voksen-klippekort – altså allerede efter fem rejser, hvis man stempler to gange.

BILAG TIL SAGEN:

Kopi af kontrolafgifterne.
Kopi af parternes korrespondance.

ANKENÆVNETS BEMÆRKNINGER:

Retsgrundlaget:

§ 6 i den dagældende lov om hovedstadsområdet kollektive persontrafik, som er det oprindelige lovgrundlag for opkrævning af kontrolafgifter, havde følgende ordlyd:

§6. Selskabet fastsætter takster og billetteringssystem for rejser med bus og tog, der alene foretages inden for hovedstadsområdet.

Stk. 2. Selskabet kan fastsætte kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig billet eller kort. Afgift og gebyr kan inddrives ved udpantning.

Stk. 3. Selskabet kan fastsætte regler om pligt for rejsende, der ikke er i besiddelse af gyldig billet eller kort, til på forlangende at forevise legitimation med henblik på at fastslå passagerens identitet.

I bemærkningerne til bestemmelsen fremgår at "takst- og billetteringssystemet for S-banerne er indført for at give passagererne mulighed for hurtig adgang til perroner og tog uden sinkende billetkontrol især i myldretid og for at spare væsentlige personaleudgifter, som i modsat fald måtte dækkes gennem øgede billetpriser eller øget skattetilsvær."

I henhold til § 4, stk. 3, i bekendtgørelse om kontrolafgifter af 22. september 2006 udstedt i medfør af bekendtgørelse af lov om jernbaner § 23, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

Det fremgår af indklagedes forretningsbetingelser, at rejsende ved rejsens begyndelse skal være i besiddelse af gyldig billet eller kort, der opbevares under hele rejsen, og at passageren selv skal kontrollere, at stemplingen (zonenummer, dato, klokkeslæt m.v.) er korrekt. Hvis man ikke viser gyldig billet eller kort, når man bliver kontrolleret i et S-tog, skal man betale en kontrolafgift på 750 kr.

Klagerne bærer således ansvaret for korrekt billettering.

Den konkrete sag:

Klagerne kunne i kontrolsituationen ikke forevise gyldigt kort til den pågældende rejse, da børneklippekort kun er gyldigt for passagerer under 16 år. Kontrolafgifterne er derfor pålagt med rette.

Uanset at der ikke er grund til at betvivle klagerens oplysning om, at det skyldtes en fejl, at de klippede på et børneklippekort, var DSB S-tog berettiget til at fastholde kontrolafgiften. Det bemærkes herved, at pligten til at betale kontrolafgift ikke er betinget af, at passageren bevidst har forsøgt at unddrage sig betaling, og at der her er tale om et område, hvor der er mulighed for

omgåelse af reglerne, hvis det accepteres, at der kan klippes på et børneklippekort i stedet for et klippekort til voksne.

Ankenævnet noterer sig, at DSB S-tog har beklaget, at man ikke på et tidligere tidspunkt har oplyst klagerne om det regelsæt, som afgørelsen byggede på, men at dette nu er tilsendt klagerne.

Ankenævnet træffer herefter følgende

AFGØRELSE:

DSB S-tog er berettiget til at opretholde kravet om klagerens betaling af kontrolafgifterne på i alt 1.500 kr. Beløbet skal betales inden 30 dage jf. ankenævnets vedtægters § 15.

Da klagerne ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. § 26, stk. 4, modsætningsvist.

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg på www.domstol.dk, www.advokatsamfundet.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

På ankenævnets vegne, den 3. december 2010.

Tine Vuust
Nævningsformand